

Är självbestämmande privatisering? Svar till Aftonbladet

Bengt Westerberg (fp) nämnde STIL i riksdagens allmännpolitiska debatt som ett angeläget initiativ där människor med funktionshinder är arbetsgivare och anställer sina assistenter själva. Aftonbladet 87-02-05 kommenterar i ledarartikeln "Ideologierna är inte döda" att "Westerbergs taktik är försåtlig. Vem vill inte att människor ska få växa, att initiativ och skaparkraft ska främjas? Risker är emellertid att en omfattande privatisering skulle få precis motsatt effekt."

Vi är förtryckta

Det finns människor med behov av personlig assistans som inte får äta eller duscha efter kl 20. Personalen har bestämt det så. Andra ligger ibland hela dagen i sängen och kissar på sig. De känner sig förtryckta av vissa anställda och föredrar att inte ringa för hjälp om de vet att dessa personer arbetar. De bor med boendeservice eller "eget boende".

Dagens tjänster bär institutionella drag: Vi kan inte bestämma vem som ska ge assistansen, måste ta vem som helst. Det är som att bo på tunnelbanaperrongen. Servicens villkor bestäms centralt och kan därför inte ta hänsyn till våra behov som unika individer. Som följd måste vi anpassa våra behov och liv till den kommunala apparaten. Möjligheterna till förbättring utan av-institutionalisering är ytterst begränsade. Socialtjänstlagen talar om "brukarinflytande". Men det räcker inte med honnörsord när förutsättningar till inflytande saknas. Vi är maktlösa. Våra hem har blivit institutioner.

Självbestämmande

STIL-projektet ger oss för första gången de konkreta förutsättningarna till självbestämmande. Var och en av oss rekryterar, utbildar och schemalägger sina egna assistenter. Den enskilde deltagaren förfogar över en budget som motsvarar den summa som hans kommunala hemtjänst skulle ha kostat. Vi måste redovisa varje öre. Eventuellt överskott betalas tillbaka.

Förebilden för STIL:s initiativ är Danmark. Danmark är känd för sin småskaliga och mänskliga socialpolitik, Sverige för stordrift och institutioner. STIL-projektet är en komplement till de nuvarande kommunala tjänsterna och bör spridas så att även vi här i Sverige har samma möjligheter till att styra våra liv som våra kamrater i Danmark och en rad andra länder.

Privatisering?

Det finns de som vill använda oss som partipolitiskt slagträ och som kallar vårt initiativ för privatisering. Som medborgare och skattebetalare anser vi det som självklart

att samhället ska stå för kostnaderna. Men vad gäller förvaltningen så är vi själva de bästa experterna på våra behov. De som tror att kommunala tjänstemän vet bättre vad vi behöver omyndigförklarar oss.

När jag går på toaletten så är det en privat handling och inte ett kommunalt ärende. Denna ytterst privata handling ska inte vara föremål för den kommunala beslutsprocessen, MBL förhandlingar eller parlamentarisk demokrati. När andra medborgare uttrycker sina behov kräver ju inte heller något politiskt parti att kommunala tjänstemän ska inblandas. Vi har rätt till samma integritet och självbestämmande i vårt dagliga liv som andra medborgare.

Självrespekt kräver självbestämmande

Vi är friska, myndiga medborgare. Våra liv är precis lika mycket värda som andras. Varför ska vi då acceptera att just våra liv ska regleras av tjänstemän in i den minsta intima detaljen? Vi som har ett funktionshinder är utsatta för människor som lägger sig in i våra angelägenheter med endast sin ideologi som kvalifikation. STIL ifrågasätter människor som utan egen erfarenhet av personlig assistans uttalar sig om hur vi ska lösa denna fråga. Det gäller politiker, kommunala tjänstemän, skribenter eller funktionärer inom handikapprörelsen.

Ideologi eller välfärd?

Många, bl a Bengt Westerberg har stött oss. Det främsta stödet fick vi från Bengt Lindqvist vars departement gav oss projektmedlen. Många stöder de förtrycktas kamp för befrielse och självbestämmande i andra länder. Att engagera sig här hemma är svårare, eftersom de egna fördomarna kan lätt grumla den ideologiska klarsynen som geografiskt avstånd ger. Människor med funktionshinder har förnekats sina mänskliga och medborgarliga rättigheter i alla samhällen. De som hindrar vår kamp för självbestämmande kallar vi för reaktionära oavsett vilken ideologi de bekänner sig till.

Adolf